

Avdelningen för regioner och miljö
Mikael Szudy
010-479 43 92

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
linn.akesson@regeringskansliet.se
jerker.forssell@regeringskansliet.se

Remissvar gällande promemorian ”Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper”

Statistikmyndigheten SCB:s yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet som statistikproducent. SCB har expertkunskap inom området miljöstatistik, och har i många år varit producent av bl.a. avfallsstatistik samt statistik om utsläpp till luft och vatten för nationella och internationella ändamål på uppdrag av Naturvårdsverket.

Nya återvinningsmål

Kommentarerna nedan avser kapitel. 8, sida 39-41 i skrivelsen.

Nationellt mål

Det nuvarande målet för materialåtervinning av returpapper¹ är 75 procent materialåtervinning i relation till mängden tidningar som *satts på den svenska marknaden*. Uppfyllelsen av detta mål har dock inte kunnat rapporteras, eftersom mängden tidningar satta på den svenska marknaden ej har rapporterats in till SCB eller till Naturvårdsverket.

I promemorian föreslås nu istället ett nytt materialåtervinningsmål:

Minst 90 viktprocent av det returpapper som *produceras* ska materialåtervinnas.

Enligt förslaget ska Naturvårdsverket varje år följa upp målet. Naturvårdsverket ska även få bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som kommunerna ska lämna för uppföljning av målet samt hur dessa uppgifter ska lämnas.

¹ Avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper.

I begreppet tidningar ingår: tidningar, tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper.

Tidningspapper utgörs av papper som tidningar trycks på.

SCB:s kommentarer:

Det nya nationella målet kräver att dataunderlag avseende materialåtervunnet returpapper samt producerad (dvs. uppkommen/genererad) mängd returpapper sammanställs och rapporteras av kommunerna.

Kommunernas möjligheter att sammanställa motsvarande uppgifter bör utredas och säkerställas inför framtagandet av ovannämnda föreskrifter. Viktiga frågeställningar i utredningen är:

-Vad omfattar begreppet "returpapper" i det nya nationella materialåtervinningsmålet?

Begreppet "returpapper" har genom producentansvarslagstiftningen blivit synonymt med avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. I begreppet exkluderas t.ex. kontorspapper, böcker med hård pärm och pocketböcker.

Antas förordning om upphävande av förordningen (2018:1463) om producentansvar för returpapper, så skulle den *definitionen av returpapper* samtidigt kunna *breddas* så att även exempelvis kontorspapper, böcker med hård pärm och pocketböcker omfattas i begreppet. Förutom att en bredare definition av begreppet "returpapper" bör vara mer relevant i miljöarbetet, så påverkar det även förutsättningarna för datasammanställning och rapportering av uppgifterna som ska användas vid uppföljning av det nationella miljömålet.

Begreppet "returpapper" bör således tydligt definieras i det nya nationella målet, och skulle kunna bli synonymt med avfallstyp 20 01 01: "Papper och papp" i bilaga 3 i Avfallsförordning (SFS 2020:614). Om denna breddning av begreppet inte sker, bör uppgiftslämnare istället ha möjlighet att specificera att det är just avfall som utgörs av "tidningar eller tidningspapper" som avses.

-Finns stöd i lagstiftningen att kräva in uppgifter om returpapper från kommunerna?

I 7 kap 1 § i Avfallsförordning (SFS 2020:614) beskrivs kommunernas rapporteringsskyldigheter till Naturvårdsverket avseende uppgifter om *insamling* av kommunalt avfall. Kommunen ska senast den 30 juni varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket om vikten i kilogram på det kommunala avfall som under föregående kalenderår har samlats in av kommunen eller rapporterats enligt 2 §. Denna rapporteringsskyldighet *omfattar* i dagsläget *inte* uppgifter om avfallsmängder till

materialåtervinning eller uppkommen (producerad) mängd kommunalt avfall.

Enligt förslaget i promemorian ska Naturvårdsverket få bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som kommunerna ska lämna till Naturvårdsverket för uppföljning av målet samt hur dessa uppgifter ska lämnas.

För att möjliggöra sammanställning och rapportering av dataunderlag till det nya nationella målet behöver Naturvårdsverket föreskriva att kommunerna i samband med rapportering av uppgifter om kommunalt avfall ska särredovisa uppgifter om returpapper samt vilken definition som avses.

-Hur ska uppgifter om icke utsorterat returpapper i restavfallet tas fram och hur ska uppgifterna redovisas i det nya nationella målet?

Enligt plockanalyser utförda av Avfall Sverige (se kapitel 5, sida 19 i skrivelsen) har betydande mängder returpapper i utsorterat restavfall från hushåll kunnat konstateras.

Mängd icke utsorterat returpapper bör vara relevant vid uppföljning av det nationella miljömålet.

Mål enligt Avfallsdirektivet

Sedan tidigare finns mål för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av avfallsmaterial avseende år 2020 som berör bl.a. papper.

Nya mål för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall har införts i Avfallsdirektivet² genom ett ändringsdirektiv³. De nya målen avser åren 2025, 2030 och 2035. Regler för beräkning, verifiering och rapportering av dataunderlag till målen har fastställts i beslut 2019/1004⁴.

Enligt beslut 2019/1004 ska bl.a. statistik till underkategorin till "kommunalt avfall": "Papper och kartong" redovisas. "Papper och kartong" motsvarar en sammanslagning av avfallstyperna 15 01 01:

² Europaparlamentets och rådets direktiv (2008/98/EG) av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet)

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall

⁴ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1004 av den 7 juni 2019 om fastställande av regler för beräkning, verifiering och rapportering av uppgifter om avfall i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG och om upphävande av kommissionens genomförandebeslut C(2012) 2384

”Pappers- och pappförpackningar” och 20 01 01: ”Papper och papp” i bilaga 3 i Avfallsförordning (SFS 2020:614).

Rapporteringen av uppgifter om ”Papper och kartong” omfattar:

- Avfallsgenerering
- Separat insamling (Frivillig rapportering)
- Förberedelse för återanvändning (Frivillig rapportering)
- Materialåtervinning
- Energiåtervinning
- Annan återvinning

SCB:s kommentarer:

Returpapper, oavsett vilken definition som tillämpas, utgör *en viktig delkomponent* i dataunderlaget i underkategorin ”kommunalt avfall”: ”Papper och kartong” (dvs. avfallskod 15 01 01 och 20 01 01). Uppgifterna ska utöver avfallsgenerering och materialåtervinning även omfatta energiåtervinning och annan återvinning.

För att kunna inkludera samtliga delkomponenter i dataunderlaget till ”Papper och kartong” för uppföljning av de nya målen i ändringsdirektivet till Avfallsdirektivet, behöver Naturvårdsverket föreskriva att kommunerna särskilt ska redovisa uppgifter (om bl.a.) avfallstyp 20 01 01: ”Papper och papp”. Om breddning av begreppet ”returpapper” inte sker, så behöver kommunerna redovisa avfallskod 20 01 01 nedbrutet i delkomponenterna ”tidningar eller tidningspapper” och ”kontorspapper, böcker med hård pärm och pocketböcker”.

Kommunernas möjligheter att sammanställa ovannämnda uppgifter bör utredas och säkerställas inför framtagandet av ovannämnda föreskrifter.

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, avdelningschef Mikael Schöllin samt föredragande Mikael Szudy.

Statistikmyndigheten, SCB

Joakim Stymne

Mikael Szudy

Kopia till:

Linn Åkesson, Miljödepartementet
(linn.akesson@regeringskansliet.se)

Jerker Forssell, Miljödepartementet
(jerker.forssell@regeringskansliet.se)